

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefranțuzice se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Cine atacă?

Sibiu, 12 Noembrie n.

Vorbeam într'un număr mai recent despre articolul de o extremă vehemență din „Budapesti Hirlap”, organul imperialiștilor maghiari, scris și publicat drept răspuns la concludul din partea congresului național-bisericesc al bisericii noastre în chestia catehizării. Ne ținem dator să revenim asupra acestui articol, pentru a ne ocupa cu el în mod mai amănunțit.

Se spunea în acest articol, scris cu multă cunoștință de cauză, că prin concludul luat congresul nostru a făcut prima pușcătură de tun în lupta nesocotită pe care a început-o biserica română în contra unei ordinațiuni ministeriale, care nu vrea alta decât să cucerească puțin loc și pe seama limbei maghiare în școalele maghiare de stat, în ce privește instruirea în religie a elevilor de legea gr.-ort. și gr.-cat. Și au noroc bisericile române, că e crasă politică, prin urmare sunt legate mâinile factorilor competenți, cari nu pot să dea răspunsul deconvenabil de război. Dar numai deocamdată. Pentru că vor veni și alte zile. Se treacă numai zilele de crasă, căci apoi oricine să vină la guvern, prima datorie a sa va fi să respingă atacurile bisericilor naționaliste. „Nu ne este ertat și nu putem, — scrie adânc indignatul patriot, — să mai tolerăm, ca bisericii gr.-ort. și gr.-cat. române din Ungaria să se mai considere pe sine ca biserici esclusive române și de rassă”. . . .

Și tot așa mai departe. Suntem prezentați publicului cetitor maghiar ca turbulenți, ca oameni cari atacă guvernul și dispozițiile sale legale, cărora nu vrem cu nici un preț să ne supunem.

Oare așa să fie? Noi atacăm? Să lămurim lucrurile în mod calm

și obiectiv. E vorba de propunerea religioasă în școalele elementare de stat. Să căutăm legile țării și să vedem ce conțin ele cu privire la religie? Prima lege referitoare la instrucție, care a fost adusă din partea dietei dela 1848, ne spune în §-ul 12 că: „Instrucția în religie elevii (școlilor elementare) o primesc în viitor exclusiv și de dreptul dela preoții confesiunii lor”. Iar în §-ul 14 al aceleiași legi, în care se vorbește despre școalele cu limbă mixtă de propunere, se spune de nou, că dispozițiile luate „nu se refer la studiul religiei, care nu aparține școlii, ci de dreptul preoților respectivi”.

Când s'a discutat legea aceasta în dieta din Pesta, baronul Eötvös József, ministru de culte și instrucție publică, a luat cuvântul în ședința din 3 August (1848) și în o vorbire mai lungă a făcut și următoarea declarație: „Intrebarea este aceea, să separăm instrucția religioasă de celelalte părți ale instrucției? Și eu zic că da, trebuie să o separam și să o predăm în competența preoților respectivei confesiuni”. Și așa a rămas. Adevărat, că legea aceasta nu a fost sancționată, pentru că nu a fost sancționată. Dar ea a fost votată de dieta maghiară și în ea e trecut și codificat principiul, că propunerea religioasă în școale aparține bisericii. Și tot așa s'a decretat și la anul 1868, când tot baronul Eötvös József a prezentat dietei maghiare proiectul de lege despre instrucția poporală, legea care e și astăzi în vigoare și care formează bazele apărării bisericii noastre.

Legea lasă deci în grija bisericilor instruirea elevilor în religie, și de sine înțeles, că fiecare biserică face instruirea în limba ei proprie. Biserica română se află așa dară pe teren legal. Ea nu atacă, ci apără legalitatea, apără legea, pe care guvernul a căutat în mai multe rânduri să o calce, prin ordinațiuni

contrare spiritului legii. Și e foarte curios, că atunci când vine apărată legea în contra atacurilor îndreptate asupra ei, presa maghiară nu se pune pe partea apărătorilor legii, ci pe partea celor ce o desconsideră. Consfințește deci o nedreptate și condamnă pe cei resping nedreptatea!

Așa a făcut „Budapesti Hirlap” în casa de față. Condamnă supremul nostru for bisericesc, congresul, pentru că nu a voit, pentru că nu a putut să accepte de bună dispoziție nedreptatea a guvernului. Pună domni dela „Budapesti Hirlap” mâna pe guvernul, măcar dacă guvernul, aflându-se în drept, pe teren legal, ar fi procedat în chestia aceasta așa cum a procedat? Ori nu știu domni dela „Budapesti Hirlap” cum a procedat? Să le-o spunem deci noi. Întâi și-a exprimat numai dorința, de a vedea că în școalele de stat se propune religia și în unguștele elevilor români dela legea gr.-ort. După ce însă dorința nu i-a fost împlinită, a venit poruncă aspră, că acum trebuie să se propună religia și în unguștele elevilor români dela școalele de stat, și încă pe întreaga linie. Dar această aspră poruncă, fiindcă n'a fost împlinită, a fost rând pe rând atenuată, până am ajuns la ordinațiunea contelui Apponyi, care recunoaște îndreptățirea limbei române ca limbă de propunere cu privire la religie, dar cere, în interesul limbei de stat, ca barem în cele trei clase superioare ale școalei elementare să se propună o parte a studiului religioasă și în unguștele!

Dela decretarea limbei maghiare ca limbă de propunere și pentru religie în școalele elementare de stat, și anume, pe întreaga linie, până la ordinațiunea aceasta a contelui Apponyi, s'a făcut deci o mare săritură îndărăt, pe care nu-și poate închipui nime că o făcea guvernul, dacă legea și dreptatea se aflau pe partea sa. Iar dacă legea nu e pe

partea guvernului, atunci cum ni se poate spune, că noi atacăm?

Nu, noi nu atacăm, și respingem presupunerea, că am putea să atacăm vre-o dispoziție legală a guvernului, vre-o ordinațiune ce stă în consonanță cu legea. Dar în contra ordinațiunilor ministeriale, cari modifică legea, trebuie să protestăm cu toată energia, pentru că dreptul de a modifica legile nu aparține guvernului, ci factorilor competenți: parlamentului și Coroanei! Iar în cazul de față despre aceasta e vorba. Să fim deci bine înțeleși, nu noi atacăm, ci alții ne atacă pe noi, iar noi ne apărăm drepturile și interesele.

Criza. După audiențele de Luni și Marți, avute la Viena, prim-ministrul Wekerle a venit acasă la Budapesta și a convocat pe Mercuri pe toți domni ministri la o consfătuire. În acest consiliu de ministri, care a avut o durată de trei ore, domn Wekerle a raportat despre cele isprăvite la Viena. A comunicat colegilor sei, că Maiestatea Sa e aplicat să facă unele concesiuni, dacă primește garanții, că în viitor nu se vor mai ivi pedeci în contra mersului regulat al afacerilor. În scopul acesta Maiestatea Sa vrea să mai vorbească odată cu Kossuth și cu Andrássy, cari vor fi primiți în audiență probabil mâine, Sâmbătă. Este speranță deci, că criza va fi în curând rezolvată, și anume astfel, că rămâne și mai departe în funcție guvernul actual.

Concesiunile cari s'ar face Maghiarilor ar fi, după zările vieneze bine informate, următoarele: Regularea chestiei cu steagurile și emblemele, acceptarea limbei maghiare ca limbă de pertractare în procedurile militare și în fine introducerea limbei maghiare ca limbă de serviciu (nu de comandă) la companiile regimentelor ungurești. Concesiunile acestea Coroana e aplicată să le facă

FOIȘOARĂ.

Reprivere istorică

asupra formării legii românești. Originea cuvântului Vlah și Cara-Vlah.

(Urmare).

Duminea și în sărbători ne adunăm mai multe sate la un loc la „Rugă” către Dumnezeu, la cari rugăciuni luau parte și tovarășii slavi. Noi apoi mergeam la veselie la „Nedeale” Ior (nedelo, joc, veselie v. slav.) chemați anume, și așa ne-am în-prietinit, dar nu ne amestecam cu ei, fiind ei mai inferiori la moravuri și obiceiuri, ci numai cu aceia, cari se îndeletniceau cu obiceiurile noastre și se încreștinau, și așa prin noblețea moravurilor, prin obiceiurile superioare, prin legea românească i-am atras, încreștinat și romanizat, încât vetero-slavul striga la joc alături cu românul:

Pe sub mână și la mână,
Că-i copilă de română,
Că de-ar fi de altă lege,
Pe mână mi dane n'ar trece!

Cam același proces s'a întâmplat între slavi și români ca între Longobarzi și Italiani, Goți și Spanioli, Franoni și Galli, prietenii prin armă au devenit învingători prin cultură de către supuși.

La sârbi și la bulgari prin români s'au făcut primele încercări de creștinism și viață socială creștină, și numai lui Ciril și Metodiu, cari prin inventarea alfabetului cirilic au pus bazele dezvoltării genului slavon, pot să mulțamească, că nu s'au romanizat toți. De altcum viața lor socială și azi prezintă urme de lege românească, cari urme parte prin contact, parte prin contopire dela elementul român le-au moștenit. Dela noi au împromutat slavii colindele (dies calendae), dela noi au primit termenul de cuminecătura (comunicare) slav. comerkatii, dela noi au primit slavii termenul de popă (la = popă), la slavii sacerdotele aducător de jertfe, dela noi au primit ei în mod indirect termenul de Vlădică, care deși e cuvânt slavon, primedată ei numiau pe episcopii români stăpânitori. Vlad-vlassiroman, vlădică-domn de roman. Mai târziu, la încreștinarea lor, au dat și episcopilor lor acest termen.

Din creștinismul românesc au împrumutat Slavii din Balcani (Serbia) pe Cuv. Paraschiva: Sfînta Petra = sfînta Vineri (Pentec = ziua de Vineri).

Toate acestea denotă o înfrîngere a legii românești asupra elementului slavon, pe lângă port și obiceiuri, cari în cele mai multe părți reprezintă viața țăranelor români la Slavii de sud.

Dacă ne-am apuca mai cu deadinsul

a face cercetări pe terenul aproape neexploatat: raporturile noastre sociale cu Slavii de odinioară și mai ales cu vechii Maghiari, am ajunge la rezultate, cari ne ar suprinde și marea lărgire de odinioară a limbii și legii românești.

Dela Vlad = domnitor, se derivă cuvântul Vlădică, la veteroslavi: Dumnezeu, domnul cerului și al pământului, locuitor, domn, domnitor, titlul episcopului. Și e lucru firesc că Slavii cu termenul de Vlădică au numit primedată pe episcopii Românilor, fiindcă erau creștini și Români totodată, adică stăpânitori, iar încreștinându-se și având episcopi numai din secolul al IX și al X încoace au dat această numire și episcopilor lor, titlul de Vlădică, cu care termen numeau primedată pe episcopii români.

Deoarece după decretarea creștinismului de religie a imperiului roman a fi Roman era egal cu a fi creștin, și aceste 2 noțiuni sau contopit la oaltă, așa le am moștenit și noi, încât Românul până în ziua de azi nu-și poate închipui creștin deplin, dacă nu se ține de legea românească. Noțiunea de creștin și Roman s'a contopit atât de mult la poporul nostru încât atunci, când mai târziu Slavii, Rușii Bulgarii etc. au primit creștinismul, Românul ca popor care cu 100 de ani înainte lor a fost creștin, zicea și zice și azi, că s'au întors și ei la

legea cea bună și țin ca și noi legea românească, adică sunt creștini-Români după legea noastră, nu păgâni ca înainte.

În Bosnia și Herțegovina și azi să înțelege sub Vlah în genere creștinul de rit oriental.

Această împrejurare arată mai sus de orice îndoială, că atunci când Slavii s'au încreștinat, Români erau de mult creștini și pe popoarele încreștinate mai târziu le scooteau ca venite la legea lor, a Românilor. La legea românească i-am pregătit pe Slavi pentru creștinism, fiind noi pe acelea vremuri singurul element creștin dela frontierele Greciei până la nordul Carpaților.

După diferitele triburi ale popoarelor tracoice și sarmatice se pot explica diferitele porturi ale neamului nostru, care cu deosebire în Transilvania mai în fine care ținut se deosebește, dar numai în nuanță, în fond este unul și același, pe care Tracii l-au purtat pe timpul lui Traian cel mare Machedon. Pentru că s'a recunoscut chiar și de către învățați străini, că Români în conservatism au întrecut toate popoarele lumii.

Zul sămănăturii la Traci era Papaeus, la Români obiceiul cu papa = rudele, iar

¹⁾ Fischer: Die Haar und Kleidertracht vorge-schichtlicher Völker — und Balkan-Völkerschaf-ten. Braunschweig 1908 p. 3.

Maghiarilor numai după ce vor fi votate toate necesitățile de stat, toate cheltuielile militare și va fi urcat și contingentul de recruți.

Dela conferențele preoțești.

Discursul, cu care protopresbiterul Nicolae Borzea a deschis ultima conferință preoțească din tractul Făgărașului a fost de următorul cuprins:

Onorați conferență! Onorați preoți și frați în Cristos!

În conferința trecută am arătat, iubiți frați în Cristos, superioritatea ocupațiunii noastre preoțești față de alte ocupațiuni, am arătat calitatea superioară a altor ocupațiuni profane și greutatea ei. Pentru că ocupațiunea preoțească este o apostolie plină de griji, năcașuri și supărări de tot felul și acela dintre preoți, care se retrage dela îndeplinirea acestei apostolii, fiind numai cu numele preot, nu și cu activitatea, acela care își vede numai de afacerile sale profane și de preoție nu poartă grije, mare păcat face. Acela care se teme de toată tufa, de toată vorba, nu poate fi apostolul adevăratului. Simțământul de datorință să ne fie totdeauna deștept, și inima noastră preoțească să fie totdeauna gata a face bine parohienilor noștri și a-i povățui pe calea cea adevărată.

Nu e pe lume funcționar mai aproape de inima parohianului decât preotul adevărat. Numai el poate vedea amărăciunea în sufletul omului, dacă se interesează cu bunătate și voaște a o vedea, pentru că numai lui îi destăinuiește parohianul cu deplină încredere tot ce are pe inima lui, tot ce are pe sufletul lui, bucurii și supărări, ca un fiu către părintele său.

Ce lucru mare este aceasta, fraților în Cristos, și ce bine se simte acel preot în mijlocul parohienilor săi, a căror încredere și-a câștigat-o prin apostolie. Deci totdeauna să ne luăm timp a ne interesa de inima, sufletul și cugetul fiecărui parohian.

Așadar pe lângă o ocupațiune superioară altor ocupațiuni profane, avem și o legătură de intimitate cu poporul nostru, care legătură este de foarte mare însemnătate, căci cunoscând gândurile și aplecările poporului putem da o direcțiune sănătoasă la conducerea poporului încredințat nouă. Dar ca să poți fi stăpân peste tainele și gândurile poporului, nu cruța nici timp, nici osteneală! Preotul este factorul prim, care e pus să lumineze gândurile poporului și să le îndrepteze, și păcătuim greu, când nu ne interesăm și pierdem din mână această conducere peste care se înstăpânesc apoi alte elemente. Păcătuim greu în contra misiunii noastre ca preoți români, și atunci când suntem lipsiți de simțul național — și când acțiunile noastre preoțești nu sunt concrete sau nu sunt efluxul acelui sentiment. Preotul care nu are simțul național, nu poate fi preot românesc bun, căci poporul în acel preot nu are nici o încredere. Fiind la noi contopită religiunea cu naționalitatea, preotul român trebuie să fie purtătorul convingerii românești, pe care trebuie să o susțină în tot locul și să nu se olatine de toată mișcarea, ca trestia bătută de vânt, ci să fie statornic, că numai atunci are poporul încredere în el. Poporul cere dela preot să aibă caracter integru, și fără șovăire să-și mărturisească

convingerile în chestiunile cari ating neamul românesc!

Veți ceti în cuvântarea I. P. S. Sale dlui arhip. și mitropolit actual, ce se da cu ocaziunea sărbătorii centenarului marelui arhip. și mitropolit Andreiu Șaguna, cum acesta în anii 1848 și 49 nu a lăsat poporul pradă, nici a fugit, ci a fost purtător convingerilor acestui popor până la sfârșit.

Veți vedea portretul adevăratului preot român în toate faptele lui, pe care noi trebuie să le imităm.

Și preotul care desvoaltă activitate numai în afaceri oficiale rituale și numai când are venite, iar afacerile pastorale de a crește și lumina poporul, le neglijează, nu e preot la locul său. E preot, dar nu preot român, căci îi lipsește cardinala însușire a unui preot bun român, simțul de propovăduire a adevărului cu vreme și fără vreme în tot locul.

Fiecare dintre noi, când am primit darul la sfântul altar, am pus și jurământ, nu să fim arândăși sau neguțători, sau altceva, ci să purtăm sarcina cea grea a apostolului și păstoririi sufletesti, a propovăduirii adevărului față de ori și cine, pentru că să facem din suflete rătăcite suflete întoarse la adevăr, ca fiecare să-și iubească neamul său, să facem din suflete întunecate suflete luminate, din răi creștini, buni creștini, care lucrare cere dela preot multă predicare și zi de zi perfecționare în afacerile apostolice.

Iar pentru a putea îndeplini aceasta nu este de ajuns ceea ce am învățat în seminar, de unde am eșit cu ideale înalte apostolice, pe care însă la un an doi le întunecă trista realitate, contopindu-ne și egalându-ne cu mediul social în care trăim, ci ținând cont de mersul lumii și de misiunea înaltă ce avem, trebuie să învățăm și iar să învățăm, spre a ne ținea la nivelul înalt preoțesc.

În fiecare zi de lucru să jertfim deci pentru preoție 4 ore, 2 dimineața, 2 sara și celalalt timp este de ajuns pentru celelalte daraveri, ce nu aparțin preoției. Că numai așa, studiind neîncetat vom putea fi în curent cu tot ce se întâmplă în jurul nostru, în biserica noastră vie, în sânul poporului nostru, în sufletul credincioșilor noștri și delatărând toate negurile aduse de duhul rău asupra noastră, vom vedea că va lumina asupra noastră soarele conștiinței. Căci atunci când am primit sfințirea de preot, nu am primit-o pentru tăcere, ci pentru propovăduirea adevărului fără temere.

Și până nu vom ști îndeplini apostolia cu zel și cu demnitate, vom fi desprețuiți și nebagăți în seamă.

Cugetați vă în Cristos frați iubiți! Ce este în o parohie, când cele are să predice, tace? Dacă preotul nu face preoție, cine-l înlocuiește în apostolie? Dacă preotul nu predică, cine predică?

Pentru îndeplinirea tuturor acestora fără temere, iată ocaziunea de a ne întări unii din cunoștințele și praxa altora, iată a doua școală, la care ne-am întrunit, iată conferința preoțească.

Conferențele ne dau posibilitatea a ne ridica la demnitatea noastră de preoți. În conferințe ne putem consolida tegma preoțească, devenind tot mai conștienți de chemarea noastră, numai diligența și ze-

lul — abnegațiunea apostolică să nu ne lipsească.

Cu aceste cuvinte vă salut, iubiți frați în Cristos, și declar conferința preoțească a acestui an din tractul protopresbiteral Făgăraș de deschisă.

Corespondență.

Un alt atentat asupra monumentelor noastre istorice.

Abrud 8 Noembrie n.

Vidrenii, cari au venit azi la târgul de săptămână din Abrud, istorisesc următoarele:

Mercuri, în 21 Oct. v. (3 Nov. n.) a. c. seara, un negustor de vite din părțile Bihorului, călătorea peste Vidra-de-sus, către Câmpeni, spre a merge la târgul de țară de acolo. Și sosind în apropierea caselor nemuritorului Avram Iancu, acum proprietatea Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, observă, că un bărbat îmbrăcat în veșminte negre, dă foc caselor, în oari s'a născut eroul nostru Avram Iancu.

La strigătele lui desperate ies oamenii adunați în casa vecină alui Iosif Iancu I. George, cărora le succede să stângă focul, care aproape a nimicit partea coperișului dinspre drum.

Românul bihorean însă urmărește pe făptuitor, care fuge pe dealul din fața intrării acelor case. La un gard însă să pomenește cu o bucată de lemn în față, care-i taie o brazdă adâncă în frunte și pe față. Iar până a să putea reculege, făptuitorul dispăre în întunerecul nopții. Astfel e silit a să reîntoarce plin de sânge, la cei ce localisau focul.

Localizarea focului însă nu era așa de ușoară, pentru-că, atât o parte a coperișului de către drum, cât și alte părți ale edificiului de lemn, erau stropite cu petrol.

S'a și aflat la fața locului 2 sticle de câte o litră, goale, în cari a fost petrol.

Focul s'a stins numai după multe și mari eforturi. Soția lui Iosif Iancu, care a avut și mai înainte morb de inimă, acum e în agonie. Jandarmăria din Vidra de sus, încă n'a putut erua pe făptuitor, și poate nu-l va erua nici odată!

Acesteez tristești vești, ce ne sosesc din Vidra, auzite dela persoane demne de toată încrederea.

Comitetul central al Asociațiunii e rugat a se îngriji de renovările necesare, precum și de asigurarea edificiului.

Ear Români inteligenți și poporul din acel ținut să ia asupra-și sarcina erării făptuitorului.

Credința generală e, că respectivul bărbat îmbrăcat în veșminte negre e o ființă parazită din acel ținut, un simbrăș miserabil, anume plătit ca să facă atentatul.

E deci o datorință sfântă, atât pentru inteligenți, cât și pentru popor, ca prin descoperirea atentatorului să spele pata urâtă, ce s'a aruncat pe numele descendenților falnicilor moși de odinioară.

G.

NOUȚĂȚI.

Fondul cultural. Dl advocat Dr. Dionisie Roman din Mediaș a donat competențele de diurne și spese de călătorie, ca deputat congresual, în sumă de 70 cor. 82 fl. pentru fondul cultural al arhidiecezei.

Parastas și matineu în Lugoj. Din incidental aniversării zilei natale a fericiului Al. Mocsonyi, — cum aflăm din „Dr.“ — s'a făcut Dumineca trecută o evlavioasă și imposantă manifestație de doleu în amintirea mult regretatului bărbat. În biserica rom. gr. or. a Lugojului a oficiat parastatul părintele protopresbiter Dr. G. Popovici asistat de 3 preoți și un diacon; cântările le a executat corul mare al Reuniunii de musică. A participat un public extraordinar de numeros. Din partea familiei a fost de față tinărul Ionel de Mocsonyi, nepotul lui Alesandru. Episcopia gr. cat. română și toate reuniunile românești lugojene au fost reprezentate. Panegiricul la parastas a fost rostit de p. protopop. După parastas a urmat matineul în „Concordia“. Sala a fost plină de ascultători, între cari dl Em. Unguriani, venit dela Timișoara anume pentru sărbare, precum și numeroși fruntași din comunele învecinate. Cântările executate de corul sub conducerea dlui Vidu și discursul comemorativ al dlui Dr. V. Braniște, au fost ascultate cu deosebită atențiune și au lăsat o adâncă impresiune asupra publicului dela această sărbare bine întocmită.

Sfințire de biserică. În comuna Satu-mic din Banat s'a sfințit Luni biserica română gr. or. nou zidită. Actul sfințirii și întreg serviciul dzeesc a fost oficiat de părintele protopresbiter al Lugojului, Dr. G. Popovici, asistat de 7 preoți. Cu prilejul acela s'a sfințit și steagul „Reuniunii de cântări a plugarilor“ din comună, și s'a dat un concert și teatru pentru popor.

Tricolorul, ziarul românesc din New-York și organul societăților române americane, anunță că de aici înainte va apărea de trei ori pe săptămână, în loc de două ori cum apăruse până acum.

† Paul Gyulai, fost prof. universitar, poet și critic, membru în casa magnaților etc. a înecat din viață Marți în Budapesta. De origine clujan, a trăit 83 de ani și a fost unul dintre cei mai activi scriitori.

Hymen. Dșoara Elisaveta Iosof și dl Ioan Popa teol. abs. aneșă celebrarea nuniei lor religioase, ce se va ținea Duminecă în 8/21 Noembrie a. c. la orele 2 p. m. în biserica gr. or. din Răhău.

Concert. În 8 Decembrie nou va da în sala mare dela „Unicum“ violonistul cu bun renume Fenyvessi Miksa, un concert, cu concursul profesorului de muzică Cséka Aladár. Atragem de pe acum atențiunea publicului asupra acestui concert foarte interesant. Bilete de intrare se pot cumpăra în librăria dlui Budovsky. Mai pe larg pe calea afșelor.

la Slavi baba — rodu; zeul veseliei — al jocului la elini Hera și dela ei și la Traci, deunde la noi hora-joc, a hori a cânta. Zeul tinerimei la elini era Hebe fiul Herei și dela ei la Traci de unde noi avem Habă-petrecerea tinerimei-șezătoarea, așa se numește în părțile Clujului. Tot dela strămoșii noștri Traci avem obiceiul de a ține marți seara dela zeul Traciu Mart; dela Traci cari deasemenea l-au împrumutat dela elini avem cuvântul drum, blid, nu însă oala care e de origine romană. Stările acestea își au explicarea în împrejurarea că Tracii în timpurile ante-romane erau influențați pe toate terenele de cultura vechilor greci (elini) cari pe timpul acela erau pe un grad înalt de cultură, negoțatori isteți și meșteri iscușiți; dealtcum cultura s'a răspândit pe acel timp dela sud către nord, ceea-ce se adevărește și prin descoperirile mai nouă arheologice făcute în diferite locuri, din Grecia până în nordul Carpaților. Unele datine dela Traci prin moștenire ni-au ramas și nouă până în ziua de azi.

Românilor în cursul vremurilor, pe lângă numirea de Vlăhi, li s'a mai dat și atributul de cara-vlăhi adevă valăhi negri, în special însă au primit acest atribut Români nord-dunăreni, sau de origine nord-dunăreană, cum numesc Sârbii pe Români din Serbia și astăzi, adevă pe cei veniți acolo din Banat, spre a-i deosebi de Români macedoneni, pe cari îi numesc

cuțo vlăhi. Și totașa se numesc Români din Dalmăția (acum slavi) cara — vlăhi = mauro — vlăhi = morlaci, adevă români negri). Se știe că o mare parte a populațiunii din Ungaria de azi la venirea Ungurilor a fost împinsă spre mează zi. Turcii spre deosebire numesc Cara — Vlăhi numai pe Români nord — dunăreni. Așa în documentele lor Muntenia se numește „cara — Ifsk-Mauro și cara — Vllahia, era Moldova cara — Bogdan și Moldova nigra.

Istoricul persian Fazel Ullah Raschid descriind invasiunea Tatarilor în Ungaria la a. 1241 deasemenea vorbește de Kara — Ulaghi.

Unii istorici atribuiesc numirea de cara împrejurării că Români ar fi negricioși la față. Lucrul acesta însă nu se poate accepta, deoarece atunci toate popoarele orientale ar trebui să aibă acest atribut, fiind ele sub aceleași referințe climatice. Eu cred, că Români au primit numele de cara — vlăhi dela portul lor, obiceiul de o purta manecariul (sumanul, șuba) în culoare neagră. Stim, că Români pe lângă manecar scurt, poartă și unul lung, când sunt în drum sau la sărbători. Cel lung a fost odinioara pretutindenea

*) Presbiterul Diocleas vorbind despre Mauro vlăhi zice: „Latini qui illo tempore Romani vocabantur, modo vero Morovlahi, hoc este nigri Latini vocabantur“; numirea de negru ne arată originea lor nord-dunăreană. Vezi: Über die Wanderungen der Rumunen in den Dalmatischen Alpen und den Karpaten, von Dr. Fr. Miklosich. Wien, 1879“.

la Români negru, și și azi în cea mai mare parte așa îl poartă, abia aici colea a început a-l mai părăsi, cel scurt deasemenea în cele mai multe locuri e de culoare neagră (cernit) „Țara Otului“, ținutul Seliștii, Baia de criș etc. etc.

Insuș istoricul Herodot ne spune, că întră popoarele Scitiei s'ar afla un popor cu numele de „Melanchleni; cei cu haina neagră“ — melan — negru; vedem deci că un vechiu popor al Daciei a fost numit după portul lui și deoarece grecii neguțători îl numiau pe acest popor în limba lor (Melanchleni) cei cu haină neagră, el pe sine însă, precum și cei de altă limbă, l-au numit după toată probabilitatea altcum, dar exprimând aceeași noțiune, și nu e esolusă posibilitatea ca Melanchlenii și cu Carpii să fie unul și același popor, locuitor ai Carpaților, purtând haină neagră. Dela poporul Carpiilor numirea de Carpați. Aflându-se rădăcina de negru la numirea ambelor popoare, se poate deduce, că au fost identice, sau cel puțin de un port, aflându-se pe aceleași regiuni ale Carpaților. Cara = negru, Cara-pi = cu haina neagră. Melas = negru, melan hleni = cei cu haină neagră, după cum ne spune și Herodot.

Deoarece Români au păstrat nu numai unele obiceiuri ale vechilor locuitori ai Daciei, ci și portul în mare parte, se poate deduce, că și Români, având portul negru, au primit numirea de Cara — vlăhi = români negri. Ear dacă Muntenia, după

Români locuitori acolo s'a numit Cara-Ifk și Moldova tot după locuitorii ei Cara-Bogdan și Moldavia nigra, cu atât mai iute trebuie să se fi numit „Ardealul“ cu acest atribut, de carasan nigra, locuitorul același popor român, și de unde își au obârșia și cei din Muntenia și Moldova. Istoria ne spune, că întemeietorul Munteniei ar fi ieșit din Ardeal, pe la Făgăraș, și că se numea Radu negru vodă. Oare numirea lui de negru să nu stea în legătură cu poporul și țeara de unde a plecat?!

Mai în anii trecuți cetesc într'un ziar că, actualul rege al Sârbiei înainte de a deveni rege, cu o ocaziune aflându-se la moșia sa din România s'ar fi exprimat, că toate familiile din Balcani cu nume de Cara și Cerni (negru) sunt de origine română și că familia sa încă se trage din origine română adevă familia Kara — Georgevici dela moșul actualului rege, care se chama Kara George.

În Ardeal găsim des această numire la munții (Cerna-hora-muntele negru) la sate (satul Cara Iuga Cluj) la orașe (Caransebeș) la familii: cara-ban-banul românilor-negru-ban.

Istoria ne spune, că Săcuii ar fi fost deja aici la venirea Maghiarilor, și adevă înainte cu 60 de ani refugiindu-se din Atelozu, alungați fiind de Pecenegi, în munții resăritei ai Ardealului.

(Va urma.)

Adunarea generală ord. a XXI-a a „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”, în conformitate cu programul de lucru al Reuniunii, se va ține în una din Duminecele viitoare ale anului curent în frunța comună Porcești.

Din viața scriitorilor. Marele scriitor Björnson va pleca la Paris, îndată ce starea sănătății îi va permite. Va rămâne acolo toată iarna. — *Tolstoi* a trimis o scrisoare ministrului Stolipin, rugându-l să-i dea voie pentru editarea operelor. *Tolstoi* cere să se plănăge în scrisoarea acestor lucrări la cenzura prețiosă față de lucrările sale, care nu vorbește despre altceva decât despre dumnezeire și dreptate.

Alesandru și Draga. Se comunică din Budapesta, că fostul ministru Gheorgheviu Vladan, care a mai publicat o carte conținoasă dintr-o scriere a lui Tolstoi, a scris o nouă lucrare de senzație, al cărei subiect este viața nenorocită a regelui Alesandru și a reginei Draga Mașin. E vorba de o dramă, care s'ar traduce și în limba germană, și în curând se va juca pe scenele teatrelor — cam de a treia mână.

Sediul corpului de armată 16 va fi mutat din Zara la Răzuga. Garnizoana d'acoi va fi întregită la primăvară cu două batalioane.

Recrutarea creștinilor în Turcia. În mai multe locuri din Turcia s'a publicat firmanul relativ de servicia militar al creștinilor. Poporațiunea e satisfăcută. Tinerii creștini au fost chemați la cazarmă.

Răscoală țărănească. Din guvernamentul rusesc al Volhinei se vestește, că țărani de pe proprietățile prințului Lehodovskii s'au revoltat, măcelărind cumplit pe slujbașii proprietăților și punând foc caselor. Când a intervenit poliția, țărani au sărit asupra poliștilor și i-au omorât. N'a putut asupra nimic nici căzăcimea, — a fost fugărită. Acum au pornit mai multe escadroane de ulani împotriva țărănilor răsvrațiți.

Ciocnire de trenuri. Pe linia Viena-Bruck-Budapesta un tren de persoane s'a ciocnit cu un tren de mărfuri. S'au sfârșit 14 vagoane, au rămas greu răniți șapte oameni.

La fondul ajutorării baron de Șaguna pentru ajutorarea văduvelor de Șagunilor, al Reuniunii meseriașilor sibieni au mai dăruit: O. a. comitet administrativ al fondului școlar grănicăresc din Sibiu, în loc de cunună pe căsoiul mult regretatului Constantin Stezar, 20 cor.; Dr. Aurel Crăciunescu, prof. sem., 1 cor.; George Mărianu, croitor, 30 bani; Dr. Atanasie Văntăneșu, membru al Academiei române, 1 cor. și Vic. Tordășianu, prezid. 10 bani.

Bastonada. Ziarul sârbesc „Zvono” aduce știrea, că ministrul de interne s'ar pregătește un proiect de lege pentru a reintroduce bastonada în cazuri de crime mai mici.

„Festivitatea crisanautemei.” Comunitatea parohială romano-catolică din Sibiu aranjează Duminecă în 14 Noemvrie n. în „Sala Sătații” (Gesellschaftshaus) o serbare în favorul fondului pentru încălzirea bisericii parohiale și a garnizoanei. Comitetul aranjator este compus din dame, domni ofițeri și civili. Festivitatea promise a fi una dintre cele mai reușite. Sala și toate celelalte apartamente vor fi decorate cu cel mai perfect gust. Programul cuprinde o ouvertură executată de muzica militară a reg. de inf. nr. 2, un dialog, un quintet la clavier, tablouri vii, un alt quintet umoristic tirolez (cântat de ofițeri), după care urmează dansul. Pentru partea a doua a programei și-au pus la dispoziție binevoitorul concurs mai multe puteri artistice dela teatrul sibian. În sala principală s'au construit corturi, unde se vor vinde flori, țigări și multe obiecte hazlii. În localitățile cofetăriei se va instala un salon japonez pentru cei, iar în sala cea mică un birt tirolez cu muzică tiroleză. Oaspeții vor fi serviți de dame din societatea sibiană. Dramele de vor prezenta în toaletă de stradă. Excelența sa contele Majlath, episcopul rom.-cat. din Alba-Iulia, a promis că va lua parte la festivitate. — Bilete de loge cu 12 cor., și pentru familie (de 3 persoane) cu 6 cor. se găsesc de vânzare în librăria G. Meyer, bilete de intrare cu 3 cor. și de galerie cu 2 cor. se află în vâlcălia Zach și în florăria Förstl. Bilete de intrare se vor vinde și seara la cassă, care se va deschide la 7 ore. Inceputul este la 8 ore preciz.

Despre prințul George al Sârbiei se publică atazuri într' o broșură scrisă de majorul Ocanovici, care fusese eliminat din armata sârbească pentru un conflict avut cu des pomelitură principe. Majorul Ocanovici cere înlăturarea lui George din armată. Broșura a fost confiscată.

E interesant anunțul de noroc al lui S. Hecksal sepr. Hamburg, din numărul acesta al foii noastre. Această casă și-a câștigat un renume bun prin solvirea promptă și discretă a sumelor câștigate, atât aici cât și în împrejurime, în cât pe oricine îl facem atent asupra anunțului de pe pagina a patra a acestui ziar.

Păziți vă dacă sușiți, dacă aveți dureri de piept, flegmă, lipsă de apetit, dacă sunteți slăbiți și plâpanzi, dacă asudați noaptea, căci aceste simptome, precum și căștigat un renume bun prin solvirea promptă și discretă a sumelor câștigate, atât aici cât și în împrejurime, în cât pe oricine îl facem atent asupra anunțului de pe pagina a patra a acestui ziar.

AMVONUL.

Predică despre clevetire

de Ioan Alesandru, paroh.

Iubiți creștini! Deși însemnătatea zilei de astăzi ar cere să vă vorbesc ceva despre prorocul care în biserica noastră drept credincioasă se sârbează cu cântări de laude, și pe care biserica îl pune înainte ca pe un model de viață curată, în fața și rugăciune, ca pe un plăcut lui Dumnezeu, și prevestitor al venirii lui Cristos, — aflu tot atât de însemnat a vă vorbi despre un păcat, care întuneacă mintea, atârnă trupul, murdărește sufletul, și îndeamnă gura și limba multor oameni, a trece peste regulile bunei cuviințe, a lunea pe povârnișul pimei.

Acest păcat despre care am să vă vorbesc este clevetirea, sau reaua datină de a vorbi despre altul ce nu se cade.

Dumnezeu ne spune în sfânta scriptură, că atât faptele noastre, cât și vătămăm nici pe Dumnezeu, dar nici pe oameni. Ba ne spune apriat că pentru orice cuvânt deșert eşit din gura noastră vom avea să ne dăm seama înaintea judecătorului celui drept.

O mare parte din oameni, și mai ales din femei e stăpânită de patima clevetirii. Și ca să vorbesc de patima clevetirii de ce ne doare mai tare, adevă de poporul nostru românesc, pot zice, că datina aceasta rea, are rădăcini adânci în poporul nostru.

Clevetire este acea, când cineva, cu cauză ori fără cauză, vorbește de rău pe altineva în public sau și numai răutăcios unul sau altul, și-l prezintă drept răutăcios sau netrebnic, ca astfel să-i strice moralitatea și numele bun.

Clevetitorul nu se poate socoti între plăcuții lui Dumnezeu, pentru că starea sufletescă a lui nu e liniștită, ființa lui nu e cuprinsă de vâpăea dragostei creștinești, de inopiniția inimii lui e conturbată și nu are înțimă curată. Prin clevetire se naște fiara aceea sălbatică ce se zice că are două capete, adevă *dușmânia*.

Căci la clevetitor dușmânia e deja în inima lui până ce încă nu clevetește, căci dacă nu ar fi, nu ar vorbi de rău pe altul, și prin aceea că vorbește de rău pe altul, se naște dușmânia și în cel clevetit și astfel între acești doi stă o fiară cu două capete, ca să înghită și pe unul și pe altul. Duhul dragostei creștinești dintre acești doi dispune, și locul dragostei îl ocupă ura și disprețul. Și tu măică sfântă, mireasă a lui Cristos, înveți în cântările tale pe oameni, că mai bun și mai frumos pe lume nu e, decât a locui frații împreună. Că într-o această a fegăduit Domnul viața de veci.

Astăzi, când această de a clevetii, este adânc înrădăcinată în poporul nostru. Și cu drept cuvânt pot susținea aceasta, pentru că Românul nu vorbește de rău, numai când ar fi o cauză, dar și când nu sunt cauze. El nu vede bine pe altul când înaintea lui în avere și bunăstare, acodează și fel de vorbe, că e apucător, că e înșelător, că strânger așa și așa, dar de hărnicia aocluia ce înaintea lui nu vrea să facă pomelitură. El nu vede bărna în ochii lui, ci caută să scoată țandără din ochiul deapropelui. Un astfel de om care clevetește pe altul pentru înaintare, ar trebui să apuce și el calea hărniciei, și să se silăască să întreaie pe acela, în loc de a-l clevetii. Apoi ce să

mai zicem despre femeia română? Pe limba ei oarbă clevetirii, nu facevește pe stropi, ci baltă. Căci ea clevetește pe alta pentru îmbrăcăminte, pentru purtare, până și pentru cum merge, cum șade, cum joacă.

Aș putea zice, că femeia română îndată ce ese în public, nu să mai ocupă cu altceva, decât să vorbească de rău pe alte. Fericită sunt acelea care știu vor se ferească de acest păcat. Aceia vor fi onorate de toți și socotite ca o comoară plină de bunătăți pentru familie, neam și societatea omenească. Purtarea femeii române în societate, ar trebui să fie aceea, să dezbătă despre economia de casă, despre creșterea copiilor și îmbunătășirea stărei. Iar a băbușilor purtare, să se sfătuiască despre economia de câmp, de vite, negustorii și alți ramii de îmbunătășire a stărilor lor materiale. În Duminecă și sârbători să se ocupe cu cetitul; iar nu să șadă în crâșmă și să clevetească asupra unuia și altuia.

Va fi păcatul clevetirii și la alte popoare, dar în măsură în care e la poporul nostru, cel puțin aici în patria noastră, nu cred să existe. Cauza e lipsă de învătatură și cunoștințe bune și folositoare.

Pentru că omul cu cunoștințe despre una sau alta, ce-i de folos în viață, nu să ocupă cu vorbe deșarte, ci cu aceea ce-l interesează pe el, și ce i-ar aduce folosese morale și materiale. De aceea e bine, ca oricând să afla omul, să-și cumpănescă vorbele.

Vorbele aduc și folos și stricăciune, atât acelora cari le vorbesc cât și celorlora cărui vorbesc sau despre cari vorbesc. Mântuitorul Cristos zice la evang. Mateiu cap. 12 v. 37: „Din cuvintele tale te vei îndrepta, și din cuvintele tale te vei osândi”. Prin urmare clevetitorul cel drept, va osândi pe cel ce e stăpânit de el, adevă de păcatul clevetirii.

Dumnezeu a sădit în om simburile înțelepciunii, ca acesta să încolțească, să crească să se facă arbore puternic, care să reziste la toate furtunile. Acest arbore este judecata, mintea omului. Judecata dar, trebuie să premeargă vorbelor, ca să nu greșim. Proverbul zice: „În tăcere este mire, iar în multă vorbă otrăvit”.

De aceea să zicem cu apostolul: „pune Doamne strajă gurei mele și ușă de îngrădire împrejurul buzelor mele”.

Sfântul Ioan gură de aur zice: „Să obicinuiți limba noastră a vorbi numai lucruri bune, numai a muștra propriile noastre păcate; iar viața altor oameni a o lăsa judecării aceluia, care ispuște inimile și rărușii, căci cine se ocupă cu greșalele altora, lasă nebagate în samă proprii de sale păcate. „Tot acest sfânt părinte zice despre organul vorbirei, adevă despre limbă: că Dumnezeu o a îngrădit cu un zid îndoit, cu dinții și cu buzele, pentru ca ea să nu poată cu ușurință și fără băgare de seamă a rosti cuvinte nebunești. Și dacă totuși ar voi să vorbească ce nu se cade zice: „pedepșăste o cu dinții; e mai bine să suferă până nu vorbește o mușcătură dureroasă, decât colo în focul cel vecinic să dorească înzadar o picătură de apă și să fie lipsită de mângăere”.

Dela limbă zicem mai departe acest sfânt că vin: „hulirile, batjocurile, vorbele de rușine, pârările mincinoase, jurămintele și călcările de jurământ”.

Clevetitorul e egoist, el judecă numai lucrurile lui a fi bune și; iar pe ale altora le clasifică tot de rele. El defaimă tot ceiaze nu-i făcut după voia lui, și caută așa zicând nod în papură, ca să discrediteze pe alții.

Clevetitorul împedecă de mulțori și lucrurile obștești. Multe fapte bune săvârșite de cei cu inimă bună pentru binele poporului nostru au fost întunecate și zădărnice de clevetitori. De mulțori binelui, pe care era să-l sjujgă poporul nostru, i s'a pus în cale clevetirea din partea chiar a lor noștri, și n'a lăsat ca să se apropie binele de noi. Cu un cuvânt suntem stăpâniți de un păcat ce nu ne poate duce la apropiere unii de alții, ca să lucrăm împreună pentru ajungerea binelui comun, ci căutăm pretutindenea să distrugem, și să facem între noi spărtură așa de mare, că nimic să nu ne vedem, necum să ne apropiem. Judecată matură și înțeleaptă lipsește poporului nostru. Că așa este, o dovedesc multe procese purtate cu avocații, pentru toate minciunile. Dacă te duci pe la judecătoria, pe cine vezi că se judecă? Pe Români. Și ce urmează de aci? Perderea de timp, perderea averii, și înăsprirea dușmăniei.

Dacă va mai stăruii pe calea aceasta poporul nostru, va ajunge nu numai la sărăcie, ci și la disprețul altor popoare.

Am băgat de seamă, cum chiar și în viața casnică, unde ar trebui să fie le-

găturile cele mai apropiate, cei oasătoriți se trambes de înstrăinarea unuia de celălalt, tregerea în două părți, ceace aduce după sine risipa, din care urmează sărăcie. Iar copiii vor primi o creșterea rea, care se va răsuuna asupra urmașilor. Nu adu exemple, dar să privim printre noi, și vom afla familia asupra căror să desărcă păcatele părinților și sărăciea și moșilor, cari n'au păzit legea lui Dumnezeu și a firei, de a trăi în pace și unire. Clevetirea are deci multe rădăcini rele, care să întindă departe atât în familie cât și în societatea omenească, și unde nu gândești răsar o mlădiță ca să împedecă creșterea roadelor bune.

Clevetirea își are isvorul în inimă și prin organul gurei își varsă veninul. De aceea clevetitorul să zică des cu psalmistul: „inimă curată doamne întru mine Dumnezeule și pune Doamne strajă gurei mele și usa de îngrădire împrejurul buzelor mele”. Ce stavilă putem să punem clevetirii?

Virtutea aceea creștinească, despre care ne spune sfânta scriptură, oă atârână toată legea. Adevă *dragostea creștinească!*

Aceasta, după zisa apostolului Pavel: „îndelung rabdă, se îndură, nu pismăeste, nu înșală, nu defaimă, nu caută ale sale, nu mănie, nu gândește rău cuiva, nu se bucură de nedreptatea cuiva, ci se bucură de adevăr”.

Virtutea aceasta creștinească, adevă *dragostea*, toate le suferă, toate le crede, la toate are nădejde și toate le rabdă. Dragostea nici odată nu cade.

Dă, Doamne, ca aceste virtuți creștinești să cuprindă simțurile noastre și toată ființa noastră împreună cu sufletul și nu ne lăsa a ne duce în ispita clevetirii, ca astfel să putem face voia Ta cea sfântă. Amin.

Poșta ultimă.

Conferența partidului independist.

Eri, *Joi sara, a ținut partidul independist maghiar conferența bine cercetată în localitățile clubului din Budapesta. Conferența a fost prezidată de dl Kossuth Ferencz, ministrul de comunicațiune, care a făcut propunere, ca partidul să se acomodeze împrejurărilor ce priveră la pretensiunile sale și să nu forțeze esoperarea băncii autonome ungare. A făcut propunere și Justh, ca partidul să pretindă înființarea băncii cu începerea anului 1911 și presidentul a pus propunerile la vot. Pentru propunerea lui Kossuth au votat 74 deputați, pentru a lui Justh 120. Astfel șeful partidului, dl Kossuth a rămas în minoritate. Și a anunțat numai decât eșirea din partid, și formarea unui nou partid independist, care numai decât, încă aseară, s'a și constituit, luându și numirea de partid 48-ist și independist kossuthist. Kossuth va adresa un manifest „națiunii”, pentru a o lumina și a o îndupleca să nu se lase ademenită de Justh și oamenii acestuia.*

Poșta redacție.

Dlul G. în A. Da; trimite-l.

Teatru german.

Măne, Sâmbătă, și poimăne, Duminecă, se va da „Der fidele Bauer”, o operetă nouă în 3 acte, despre care se spune că ar fi frumoasă.

Cea mai îndărătnică tusă

și alte boale de piept, de cari are să suferă, tinăr și bătrân, se ușurează și vindecă repede prin „Emulsiunea lui Scott”. Deja puține dose vă vor convingea spre mai marea Dvoastre mulțămire despre aceasta.

Excelentul efect al

Emulsiunii lui Scott

se bazează pe curățenia și puterea de hrană a tuturor părților ei constituitoare și a prelucrării acestora după experiența lui Scott, fiind făcute ușor de mistuit și fiind cel mai slab stomac.

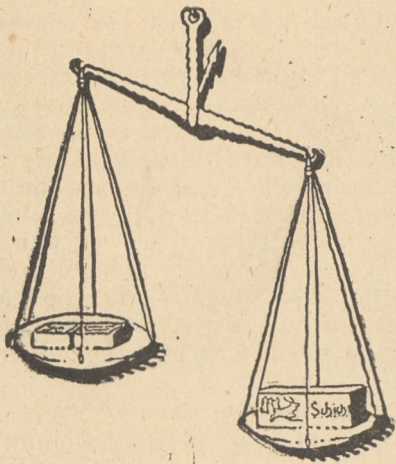
Emulsiunea lui Scott

e neîntrecută și trece ca Emulsiunea lui Scott.

Veritabil numai acestă marcă și un model. 5 (390) 2-5
— Pescarii — ca semnul garanției a experiențelor lui SCOTT.

Prețul unei sticle originale c. 2.50.

Se găsește în toate farmaciile.

La cumpărarea și compararea săpunului e a se observa

**calitatea
prețul și
greutatea.**

Nici un săpun din lume nu e cu toate însușirile lui bune, curățenie, putere de spălat, și efințitate, ca săpunul

Schicht

(394) 3-4

Nr. 346/1909.

(409) 1-3

Concurs.

Pentru al 2-lea post de învățător în comuna Mag se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia înștiințare în „Telegraful Român”.

Condiții: 1000 cor. salariu, care se va plăti 100 cor. dela biserică, iar 900 cor. dela stat; quartir în natură și relut de grădiniță 20 cor.

Candidații să aibă dexteritatea a forma și conduce corul bisericesc în 2-3 voci.

Cererile instruite conform regulamentului școlar se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în termenul indicat mai sus.

Săliște, 21 Octomvrie 1909.

Dr. Ioan Lupșa
adm. prot.

Nr. 481-1909.

[410] 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia Cacova-Ierii cu filia Mașca din protopresbiteratul Lupșa ce devine vacantă prin pensionarea parohului Ioan Samoilă, pe baza rezoluțiilor consistoriale Nr. 12607 Bis. 1908 și 6552 Bis. 1909, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Candidații și alege se pot concurenții cu calificare pentru parohiile de clasa I în lipsa acestora însă se admit și concurenții cu calificare pentru parohiile de clasa II, cari asemenea pot concura la acest post.

Concursele înzestrate cu documentele cerute de § 17 a regulamentului pentru parohii și eventual alte acte recomandatoare, sunt a se înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții — cu prealabila încunoștiințare la acest oficiu — se pot înfățișa, până în 8 zile înainte de alegere, și înaintea alegătorilor spre a cânta, resp. a celebra și cuvânta și a face cunoștință și cu poporul.

Ofenbaia, 21 Octomvrie 1909.

Oficiul protopresbiteral al Lupșei, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Vasile Gan
protopop.

Muschong, Baia Buziaș,

Apă minerală **Phönix de Buziaș**

vindecă și împătează. Ajută admirabil la boala de rărunchi și beșica udului, la catarurile cronice de rărunchi, la formări de piatră urinală și la boala cataralica ale organelor pentru aer și a organelor de separare. Recomandată de medici. Deposit general în Sibiu la firma

Carol Albrecht.

(346) 6-10

Aduc la cunoștința Onoratului Public că am închiriat restaurantul „Grand-Bierhalle” în palatul consistorial, unde sub numirea

Grand-Restaurant Brote

voiu servi mâncări bine pregătite, bere de Steinbruch și vinuri alese.

Primesc abonamente la masă pentru amiazi și cină.

(408) 2-6 Cu toată stima:

Liviu Brote.

Păziți-vă

dacă tușiți, dacă aveți dureri de piept, flegmă, lipsă de apetit, dacă sunteți slăbiți și plâpanzi, dacă asudați noaptea, căci

aceste simptome, precum și căhăitul sunt semne premărgătoare tuberculozei. — Folosiți Sirupul de miere de teiu al lui Örkény, a cărui efect în toate cazurile asemănătoare aduce servicii perfecte. — Sticlă de probă 3 cor., sticlă mare 5 cor., 3 sticle mari franco 15 cor., prin ramburs, numai dela Farmacia Apostolului a lui Örkény, Budapesta, József körut 64. Depot 90. (390) 1-5

Dela Librăria arhidiecezană se poate procura:

Ivela, Cântecul Vetrei luminoase. Pentru voce și pian. Se vinde în favorul asilului pentru orbi „Vatra luminoasă” înființat de M. Sa Regina Elisaveta a României.

Prețul 2 coroane, plus porto 30 bani.

Câștigul cel mai mare ev. 600,000 M. **Anunț de noroc!** Câștigurile le garantează statul.

Invitare la participarea **Șanselor de câștig**

garantate de statul Hamburg marelui loterii de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci cu siguranță trebuie câștigate!

Câștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos:

Mărci 600,000

anume:	Câșt. principale a
Mărci 560,000	Mărci 300,000
" 550,000	" 200,000
" 540,000	" 100,000
" 530,000	" 60,000
" 520,000	" 50,000
" 515,000	" 45,000
" 510,000	" 40,000
" 305,000	" 30,000
" 303,000	" 20,000
" 302,000	" 15,000
"	" 10,000

f. a. m. d.

In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa că aproape jumătate din toate losurile trebuie să câștige.

Câștigurile se urcă clasă cu clasă și anume cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000, acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficios al losurilor cl. I. sunt:

Los întreg	Jumăt. de los	Sfert de los
M. 6 (K 7)	M. 3 (K 3-50)	M. 1-50 (K 1-75)

Planul oficios de tragere provăzut cu emblema statului, din care se văd depunerile pentru următoarele clase, precum și lista exactă a câștigurilor, le trimit la cerere înainte gratis și franco.

Fiecare participant primește după tragere lista oficioasă de tragere.

Câștigurile se solvesc prompt pe garanția statului. Totodată rog comande cel mult până în

19 Noemvrie.

Samuel Heckscher senr.

Casă de bancă în Hamburg 36.

A se rupe aci.
Coupon de com. către Dl Samuel Heckscher senr
Casă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteți-mi { un los întreg a M. 6- (K 7-...)
" de jum. a M. 3- (K 3-50)
" un sfert de los a M. 1-50 (K 1-75)

Adresa:

Suma o primiți alăturat) Ce nu corespunde a
Prin mandat postal se șterge.
Ridicați-o prin ramburs)

(388) 5-10

Nr. 547 prot. 1909.

[400] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala din Sibiu suburbul inferior să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt salariu fundamental 1200 cor. (400 cor. din alodiul orașului și 800 cor. din repartiție) quartir în natură și relut de grădiniță 20 cor.

Dela învățător pe lângă recerințele generale, să recere să aibă cunoștințe musicale spre a pute forma un cor, și să cânte Dumineca și sărbătorea la utrenie, iar la liturgie cu elevii.

Doritorii a ocupa acest a în termenul indicat a-și înainta subsemnatului oficiu documentele prescise și a se prezenta la biserică spre a fi cunoscuți de popor.

Sibiu, în 14 Octomvrie 1909.

Oficiul protopresbiteral al tractului Sibiului în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățător se în mod definitiv dela școala noastră confesională din Fișer (Sóvényisg) tractul protopresbiteral al Cohalmului să scrie prin această concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) în bani gata cor. 1000 și anume cor. 300 dela comuna bisericească și cor. 300 dela comuna politică, iar restul dela stat. b) cuincuenalele la care ești îndreptățit în urma legii școlare din anul 1907 din visteria statului.

c) cvartir liber în edificiul școalei și lemne de foc.

Învățătorul ales este îndatorat a cânta în străna Dumineca și sărbătorile la utrenie, iar la liturgie a cânta răspunsurile cu copii de școală.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, au a să înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral cel mult până în 10 Noemvrie a. e.

Kőhalom (Cohalm) în 26 Oct. 1909.

Oficiul protopresbiteral al Cohalmului în conțelegere cu comitetul parohial din Fișer.

Titu V. Gheaja
protopresbiter.

[414] 2-2

Aviz!

Subscrisul primește **Transporturi** cu carul de mobile și camionul, precum și tot felul de expedițiune, cu prețuri moderate. Strada Honterus Nr. 2. Telephon 46.

Cu stimă: **Jac. Löwy.**

Capital bine speculat.

CASELE

din Str. Honterus Nr. 2 și Str. Nouă Nr. 40 sunt de vânzare.

Capital bine speculat!

Deslușiri la **Jac. Löwy,**

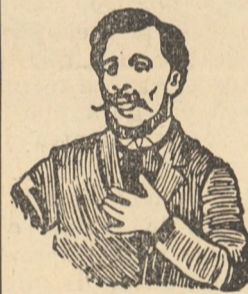
(382) 7

Strada Honterus 2.

O vai!

La tusă, răgușală și mucărie ajută repede și sigur

Trăiască!

„Pastilele de piept ale lui Egger”

au gust bun, și nu influințează asupra apetitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.

Carton de probă 50 bani.

Deposit general și de expedare:

O să mă înnece de această tusă rea!

Farmacia „Reichspalatin”
Budapesta, VI, Váci-körut 17.

Pastilele de piept ale lui EGGER m'an scăpat repede!

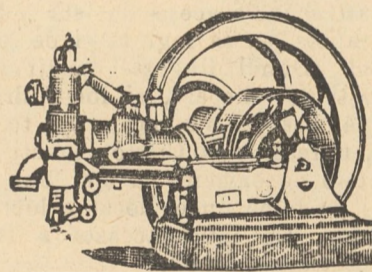
Se găsește în Sibiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Carol Prissel, Au- (345) 8-26 gust Teutsch; în Sebeș la: Vilhelm Lederhilger, Ludwig Binder, farmacia.

Fabrica drezdană de motoare societate pe acții.

Cea mai veche și mai mare fabrică de motoare a Germaniei.

Liferează în cercuri specialiste bine cunoscutele

MOTOARE ȘI LOCOMOBILE

Benzin, uleu crud, gaz, petroleu, precum și

Motoare cu tragere de gaz.

Noutate surprinzătoare!

Generator cu tragere de gaz universal.

Cheltueli de mănare:

pe oră și putere de cai numai circa 1 filer.

Deposit general:

IGNÁCZ GELLÉRT & COMP.

Budapest, Teréz körut 41. Telefon 12-91.

Garanție foarte bună. Condiții de plată favorabile.

(329) 6-20

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrare bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măiestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [13] 41—52

!!!

Am onoare a aduce la cunoștința publicului din loc și călător, că **Hotelul, Restaurantul și Cafeneaua mea**, fondate de 10 ani sub firma

Hotel Mihaiu

Saggasse nr. 11

le-am renovat spre cea mai mare comoditate a p. t. publicului.

Odăi confortabile curate

incluzive lumină electrică și serviciu dela cor. l'60 în sus. **Odaie de scaldă**, cafenea și restaurant excelent în casă!

Intotdeauna bere proaspătă și anume: bere sibiană de a lui Habermann, bere Bock de trei stejari și bere de Steinbruch, precum și **vinuri veritabile în butoiu și în sticle.**

Mulțumind respectuos pentru încrederea cea mare de care am fost învrednicit până acum, mă rog a mă învrednici cu aceeași încredere și pe mai departe, și semnez

cu deosebită stimă

Ioan Mihaiu,

hotelier și proprietar.

(364) 6

Sibiu (Nagyszeben) în Octomvrie 1909.

Nu întârziati

a lua parte la a 25-a loterie de clasă ces. ungară ce se începe cu clasa I.

Colectura principală

JULIUS FRIEDE & Co.

SIBIU Str. Cisădinei 1 BRAȘOV Str. Mănăstirii 36

recomandă pentru **clasa I.** a cărei tragere va avea loc în **18 și 20 Noemvrie**

1/8 los original	1/4 los	1/2 los	1/1 los
cu prețul oficios de cor. 1-50	3-	6-	12-

Fiecare comandă se execută imediat, însă numai contra trimiterii banilor înainte sau prin ramburs.

Checuri poștale și planuri de joc se pun la dorință franco la dispoziție. (385) 8—8

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

in Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (302) 11—52

Clopotele găurite

o invenție proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

Albituri

pentru

Domni și Dame

în calitatea recunoscută de solide, Cravate, : : întotdeauna cele mai nouă, liferează : :

Iulius Wermescher Sibiu

Piața mare 13. — Str. Cisnădiei 1.

(332) 10—10

Viță de vie altoită

americană liferează în diferite sorte, garantat curate, în asortiment foarte bogat, deja de ani ca prima și cea mai solidă cunoscută firmă (381) 10—26

Prima plantațiune de vie altoită târnăveană.

Proprietar: **Fr. Caspari.**

Medias, nr. 56 (Transilvania).

Rog a cere catalog ilustrat!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fiecare proprietar de vie să se înfomezze înainte de trimiterea comandei, la o persoană cunoscută despre inconstabila corectitudinea susnumitei firme.

Calendar de noroc pe 1910.

Numerii la acest calendar de noroc au fost compuși de copii orfani. Alege iute numărul aflător lângă ziua nașterii sau numelui Dtale, căci favoarea unui moment a adus deja unora bogăție și bunăstare.

Januar	Februar	Mărz	April	Mai	Juni	July	August	September	Oktober	November	Dezember
1 2101	1 92450	1 79351	1 55505	1 2217	1 19470	1 37208	1 3516	1 74906	1 4376	1 55582	1 78861
2 51676	2 2907	2 13195	2 45913	2 11188	2 11177	2 25470	2 11177	2 7919	2 13188	2 9965	2 33310
3 7901	3 79375	3 2132	3 7907	3 64719	3 69017	3 33405	3 66725	3 66760	3 19465	3 19339	3 78966
4 18302	4 46551	4 11118	4 19140	4 74915	4 17367	4 7903	4 78986	4 55214	4 66733	4 65936	4 64771
5 19505	5 33405	5 90603	5 64727	5 90945	5 66711	5 19428	5 9903	5 2226	5 52273	5 51689	5 22696
6 69005	6 34927	6 19138	6 52402	6 79373	6 2206	7 78852	6 18344	6 66709	6 9962	6 13194	6 4385
7 75802	7 92896	7 90924	7 9408	7 19142	7 9987	6 9415	7 74998	7 16026	7 7918	7 6788	7 13989
8 20201	8 79050	8 64703	8 19144	8 6785	8 13191	8 19594	8 67823	8 64757	8 19143	8 18394	8 74931
9 19418	9 38707	9 2212	9 64710	9 92827	9 74909	9 52261	9 66654	9 16039	9 74922	9 19579	9 67810
10 45902	10 90902	10 11194	10 18303	10 91601	10 13968	10 63244	10 90917	10 3504	10 64830	10 33389	10 55377
11 39101	11 35801	11 20209	11 74987	11 3116	11 53848	11 69012	11 91610	11 64728	11 55584	11 39116	11 55532
12 67802	12 23903	12 63913	12 55249	12 19148	12 63903	12 9998	12 79047	12 75829	12 52150	12 66611	12 9442
13 79029	13 23382	13 74904	13 19421	13 92427	13 11156	13 74967	13 11162	13 92880	14 13199	13 64839	13 19582
14 92256	14 92443	14 3509	14 3107	14 17853	14 19149	14 79031	14 33439	14 7911	14 7922	14 46560	14 66700
15 11189	15 37993	15 19434	15 69032	15 9992	15 78955	15 39106	15 24942	15 19134	15 17862	15 37979	15 53834
16 19129	16 33101	16 66702	16 78900	16 22603	16 20217	16 46558	16 9948	16 64722	16 75817	16 66738	16 11178
17 78852	17 91221	17 52130	17 2907	17 33308	17 18348	17 23466	17 18364	17 55579	17 63236	17 37233	17 9468
18 6776	18 33499	18 4358	18 75848	18 45915	18 78967	18 37221	18 92759	18 19141	18 17859	18 24949	18 78982
19 18337	19 18956	19 9969	19 67803	19 91225	19 16023	19 38664	19 66766	19 11162	19 9919	19 9990	19 64843
20 19484	20 19458	20 18322	20 20208	20 39186	20 3138	20 34959	20 55574	20 69022	20 66764	20 75814	20 53846
21 2188	21 20216	21 19553	21 11161	21 79369	21 74930	21 66603	21 2276	21 55527	21 55213	21 11173	21 9431
22 13186	22 3502	22 20203	22 9462	22 2201	22 55557	22 55531	22 13957	22 9461	22 55503	22 2917	22 19564
23 92202	23 13997	23 67806	23 52295	23 18373	23 2273	23 52284	23 74964	23 78979	23 11150	23 74996	23 63912
24 2122	24 91220	24 55566	24 78885	24 78866	24 11124	24 74907	24 67819	24 53830	24 16036	24 64726	24 74927
25 4796	25 9496	25 75838	25 69031	25 52419	25 19574	25 39104	24 79033	25 74992	25 67809	25 33383	25 9437
26 51684	26 90940	26 39112	26 2147	26 2260	26 69038	26 46563	26 2916	26 51695	26 7914	26 38732	26 17856
27 2301	27 19494	27 22641	27 7910	27 19541	27 52436	27 4398	27 11188	27 2204	27 19577	27 66658	27 63909
28 17374	28 79034	28 45918	28 74901	28 78989	28 55355	28 16040	28 67816	28 18329	28 66758	28 74949	28 66677
29 52209	29 78877	29 53828	29 53848	29 74939	29 74939	29 20207	29 75825	29 19545	29 19555	29 45903	29 75843
30 3103	30 35811	30 17358	30 2181	30 2181	30 67812	30 19524	30 9988	30 78890	30 64713	30 66607	30 69027
31 16014	31 20224	31 20224	31 19132	31 19132	31 18331	31 11173	31 11173	31 75805	31 75805	31 2174	31 2174

Tragerea clasei prime a loteriei de clasă a XXV-a reg. ung. priv. va avea loc în 18 și 20 Noemvrie 1909.

Prețul losurilor Intreg Jumătate Sfert Optime
clasei I. sunt: **C. 12— C. 6— C. 3— C. 1-50**

Trimiterea losurilor originale se execută după anticiparea banilor sau și prin ramburs.

Mai ușor se comandă prin mandat poștal. Checuri poștale pentru trimiterea fără cheltueli a sumei stau garantat la dispoziția on. noăstre clientele. După fiecare tragere se trimite interesat lista oficioasă de tragere. (389) 4—4

Numerii de noroc sus indicați se capătă exclusiv numai la **Cassa de bancă GAEDICKE BUDAPESTA, IV. Kossuth-Lajos utca II.**

La loteria precedentă a fost câștigat principal de 400,000 cor. cu losul Nrul 66614 9/9, a cincia oară câștigat la noi.

La a 6 clasă finită a fost câștigat principal de 100,000 cor. la noi a cincia oară câștigat cu losul Nr. 71089 4/4, care număr a fost însemnat în calendarul nostru de noroc.

